

Олександр В. Щур*

СИСТЕМНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

У статті досліджено системні проблеми державного регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні в умовах сучасних економічних трансформацій. Обґрунтовано, що ефективність інноваційної діяльності значною мірою залежить від якості державної політики, яка в існуючих умовах характеризується фрагментарністю, недостатньою узгодженістю та обмеженою результативністю.

Визначено ключові групи проблем державного регулювання, зокрема фінансові, податково-економічні, інституційні та інфраструктурні обмеження. Проаналізовано низький рівень фінансування інноваційної діяльності, нестабільність стимулюючих механізмів, розбалансованість інституційної системи управління та слабкий розвиток інноваційної інфраструктури. Особливу увагу приділено проблемам комерціалізації результатів науково-дослідної діяльності та трансферу технологій.

Обґрунтовано, що зазначені проблеми мають системний характер і формують взаємопов'язаний комплекс обмежень, які стримують інноваційний розвиток підприємств. Запропоновано їх узагальнення у вигляді структурованої класифікації, що дозволяє сформулювати цілісне бачення подолання державного регулювання.

Зроблено висновок про необхідність формування комплексного підходу до вдосконалення державної інноваційної політики, спрямованого на узгодження фінансових, економічних, інституційних та інфраструктурних механізмів підтримки інноваційного розвитку підприємств.

Ключові слова: інноваційний розвиток; державне регулювання; інноваційна діяльність; фінансові обмеження; податкові стимули.

Табл. 3. Літ. 10.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-298-536-545

** <https://orcid.org/0009-0005-9412-4016>*

Oleksandr Shchur

SYSTEMIC PROBLEMS OF STATE REGULATION OF ENTERPRISE INNOVATION DEVELOPMENT IN UKRAINE

The article examines systemic problems of state regulation of enterprise innovation development in Ukraine under conditions of modern economic transformations. It is substantiated that the effectiveness of innovation activity largely depends on the quality of public policy, which in Ukraine is characterized by fragmentation, insufficient coordination, and limited effectiveness.

The key groups of problems in state regulation are identified, including financial, fiscal-economic, institutional, and infrastructural constraints. The study analyzes the low level of financing for innovation activities, instability of incentive mechanisms, imbalance of the institutional governance system, and underdevelopment of innovation infrastructure. Particular attention is paid to the issues of commercialization of research results and technology transfer.

It is determined that these problems have a systemic nature and form an interconnected set of constraints that hinder enterprise innovation development. A structured classification of these problems is proposed, which allows forming a comprehensive understanding of the shortcomings of state regulation.

* Kyiv National University of Technologies and Design. Ukraine.

The paper concludes that there is a need to develop an integrated approach to improving state innovation policy aimed at ensuring coordination of financial, economic, institutional, and infra-structural mechanisms supporting enterprise innovation development.

Keywords: innovation development; state regulation; innovation activity; financial constraints; tax incentives.

Peer-reviewed, approved and placed: 10.04.2026

Постановка проблеми. Економіка України характеризується високим рівнем нестабільності та структурної трансформації, що зумовлено як наслідками воєнних дій, так і необхідністю адаптації до нових глобальних економічних умов. У таких обставинах інноваційний розвиток підприємств набуває ключового значення як фактор забезпечення економічної стійкості, відновлення виробничого потенціалу та формування довгострокових конкурентних переваг.

Інновації виступають не лише інструментом підвищення ефективності діяльності підприємств, але й основою структурної модернізації економіки в цілому. Водночас їх розвиток значною мірою залежить від якості державного регулювання, яке має забезпечувати сприятливі умови для генерації, впровадження та комерціалізації нових знань і технологій. У національній економіці спостерігається ситуація, за якої наявність окремих елементів державної підтримки інноваційної діяльності не трансформується у системний результат. Інструменти регулювання функціонують фрагментарно, взаємодія між інституціями залишається недостатньо узгодженою, а рівень практичної реалізації задекларованих пріоритетів, обмеженим. Особливої актуальності набуває проблема низької ефективності державного впливу на інноваційний розвиток підприємств, що проявляється у недостатньому рівні фінансування, обмеженому доступі до стимулюючих механізмів, слабкому розвитку інноваційної інфраструктури та низькій здатності до комерціалізації результатів науково-технічної діяльності.

У сукупності це свідчить про наявність не окремих недоліків, а системних проблем державного регулювання інноваційного розвитку, які потребують комплексного дослідження та узагальнення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика державного регулювання інноваційного розвитку підприємств традиційно розглядається у контексті поєднання економічних, інституційних та управлінських підходів. У науковій літературі інновації визначаються як ключовий фактор економічного зростання, що забезпечує оновлення виробничих процесів, підвищення продуктивності та формування нових ринкових можливостей [1-10].

Сучасні підходи до дослідження інноваційного розвитку акцентують увагу на здатності підприємств адаптуватися до змінного середовища, формувати внутрішні компетенції та ефективно інтегрувати зовнішні знання. У цьому контексті державне регулювання розглядається як важливий інструмент створення умов для активізації інноваційної діяльності, зокрема через фінансову підтримку, податкові стимули, розвиток інфраструктури та формування сприятливого нормативно-правового середовища. В українському науковому дискурсі значна увага приділяється дослідженню

особливостей функціонування механізмів державного впливу на інноваційні процеси. При цьому підкреслюється необхідність посилення ролі держави у формуванні інноваційного середовища, розвитку науково-технічного потенціалу та стимулюванні інноваційної активності підприємств.

Разом із тим аналіз сучасних досліджень свідчить про те, що існуючі підходи часто мають фрагментарний характер та зосереджуються на окремих інструментах або напрямках державної політики. Це обмежує можливість формування цілісного уявлення про системні проблеми державного регулювання інноваційного розвитку підприємств, що зумовлює необхідність їх комплексного аналізу.

Метою статті є виявлення та систематизація системних проблем державного регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні.

Основні результати дослідження. Однією з ключових системних проблем державного регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні є недостатній рівень фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Саме фінансовий фактор визначає можливості здійснення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, впровадження нових технологій та модернізації виробничих процесів, формуючи базу для довгострокового економічного зростання [1, с. 34].

Важливим показником ефективності державного регулювання інноваційного розвитку є рівень витрат на дослідження і розробки. У розвинених країнах цей показник стабільно перевищує 2–3 % валового внутрішнього продукту, що забезпечує системну підтримку інноваційної активності. В Україні ж цей показник залишається на рівні близько 0,4 % ВВП, що свідчить про суттєве відставання від провідних економік світу та обмежує можливості розвитку інноваційного сектору [2, с. 58].

Низький рівень фінансування має не лише кількісний, але й якісний вимір. Державна підтримка інноваційної діяльності характеризується нестабільністю, відсутністю довгострокового бюджетного планування та недостатньою ефективністю використання ресурсів. У результаті фінансування не забезпечує формування системного ефекту, а носить переважно епізодичний характер.

Окремою проблемою є структура фінансування інноваційної діяльності. Значна частка витрат покладається на власні кошти підприємств, що суттєво обмежує можливості реалізації інноваційних проєктів, особливо для малого та середнього бізнесу. Водночас частка державного фінансування залишається недостатньою для стимулювання масштабних інноваційних змін, а механізми залучення приватних інвестицій у сферу досліджень і розробок розвинені фрагментарно.

Суттєвим обмеженням виступає також низький рівень доступності фінансових інструментів підтримки інноваційної діяльності. Існуючі державні програми характеризуються складністю процедур отримання фінансування, обмеженим обсягом ресурсів та низькою гнучкістю щодо потреб підприємств. Це призводить до того, що значна частина інноваційно активних суб'єктів господарювання не має можливості ефективно використовувати інструменти державної підтримки [3, с. 63].

У міжнародній практиці ефективне державне регулювання інноваційного розвитку базується на комплексному використанні фінансових інструментів, зокрема грантових програм, податкових стимулів, механізмів співфінансування та венчурного інвестування. В Україні подібні інструменти застосовуються обмежено, що значно знижує їх вплив на інноваційну активність підприємств.

Додатковим стримуючим фактором є високий рівень економічної невизначеності, який підвищує ризиковість інноваційних інвестицій. У таких умовах приватний сектор демонструє обережність щодо фінансування довгострокових інноваційних проектів, що ще більше підсилює залежність інноваційного розвитку від державної підтримки. Таким чином, фінансові обмеження інноваційного розвитку підприємств в Україні мають системний характер та проявляються у недостатньому рівні фінансування, неефективній структурі його розподілу, обмеженому доступі до фінансових інструментів і високому рівні інвестиційних ризиків. Це зумовлює необхідність трансформації фінансового механізму державного регулювання як ключового елементу стимулювання інноваційної діяльності.

Таблиця 1. Структура та проблеми фінансування інноваційної діяльності в Україні, сформовано автором

Джерело фінансування	Характеристика	Проблеми
Власні кошти підприємств	Основне джерело фінансування	Обмеженість ресурсів, високі ризики
Державне фінансування	Бюджетні програми, гранти	Низький обсяг, нестабільність
Банківські кредити	Позикове фінансування	Високі ставки, ризиковість
Іноземні інвестиції	Залучення зовнішнього капіталу	Низька привабливість, ризики
Венчурний капітал	Інноваційні проекти	Слабкий розвиток ринку

Важливою складовою системи державного регулювання інноваційного розвитку підприємств є податкові та економічні інструменти, які мають забезпечувати формування стимулюючого середовища для інноваційної діяльності. Саме через ці механізми держава впливає на мотивацію суб'єктів господарювання до впровадження нових технологій, здійснення науково-дослідних робіт та модернізації виробництва. Проте в Україні ефективність таких інструментів залишається обмеженою, що свідчить про наявність системних недоліків у їх функціонуванні.

Однією з ключових проблем є нестабільність податкового стимулювання інноваційної діяльності. Податкові пільги та інші преференції не мають довгострокового характеру, що не дозволяє підприємствам формувати стратегічні інноваційні плани. Крім того, складність податкового адміністрування та неоднозначність трактування норм законодавства створюють додаткові бар'єри для використання таких інструментів, знижуючи їх стимулюючий ефект [4, с. 67].

Суттєвим обмеженням виступає також недостатній розвиток економічних інструментів прямої підтримки інноваційної діяльності.

Державні програми фінансування, грантові механізми та інструменти співфінансування реалізуються у обмеженому обсязі та не забезпечують системного охоплення підприємств. У результаті значна частина суб'єктів господарювання фактично позбавлена доступу до ефективних механізмів державної підтримки інновацій.

Порівняння з міжнародною практикою свідчить, що у розвинених країнах податкові та економічні інструменти стимулювання інновацій мають комплексний характер та функціонують у межах цілісної державної політики. Вони передбачають поєднання податкових кредитів на дослідження і розробки, довгострокових стимулів, механізмів державного співфінансування та розвинутої інфраструктури підтримки інноваційної діяльності. В Україні ж такі інструменти застосовуються фрагментарно та не формують єдиної системи стимулювання інновацій [5, с. 91].

Таблиця 2. Податкові та економічні інструменти стимулювання інноваційної діяльності: міжнародна практика та Україна, сформовано автором

Інструмент	Міжнародна практика	Стан в Україні	Основні проблеми
Податкові кредити на R&D	Широке застосування	Обмежене використання	Нестабільність
Податкові пільги	Довгострокові стимули	Фрагментарні	Тимчасовість
Грантове фінансування	Системна підтримка	Обмежене	Недостатній обсяг
Співфінансування	Активне використання	Часткове	Низьке охоплення
Венчурний капітал	Розвинений ринок	Слабкий розвиток	Інституційні бар'єр

Важливою проблемою є відсутність узгодженості між податковими та економічними інструментами. Їх застосування не має системного характеру, що призводить до дублювання функцій або формування прогалів у державній підтримці інноваційної діяльності. Це свідчить про низький рівень координації державної політики у сфері інноваційного розвитку.

Додатковим стримуючим фактором є низький рівень довіри бізнесу до державних інструментів стимулювання. Непередбачуваність регуляторної політики, часті зміни законодавства та складність процедур отримання підтримки знижують мотивацію підприємств до участі у державних програмах інноваційного розвитку.

Узагальнюючи, слід зазначити, що податкові та економічні інструменти державного регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні не формують цілісної системи стимулювання. Основними проблемами залишаються їх нестабільність, фрагментарність, обмежений доступ та недостатній рівень координації, що у сукупності знижує ефективність державного впливу на інноваційну діяльність підприємств [6, с. 52].

Суттєвою системною проблемою державного регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні є інституційна розбалансованість, яка

проявляється у фрагментарності функцій, недостатній координації між органами державної влади та відсутності єдиного центру формування та реалізації інноваційної політики. Інституційний фактор відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності державного регулювання, оскільки саме через відповідні органи та механізми реалізуються фінансові, правові та організаційні інструменти впливу на інноваційну діяльність [7, с. 41].

В Україні функції державного регулювання інноваційного розвитку розподілені між різними органами виконавчої влади, зокрема економічного, освітнього та цифрового спрямування. Така модель призводить до дублювання повноважень, розмитості відповідальності та відсутності чіткої ієрархії управління інноваційними процесами. У результаті формування та реалізація державної політики у сфері інновацій набуває несистемного характеру.

Недостатній рівень координації між інституціями державного управління знижує ефективність застосування інструментів державного регулювання. Податкові, фінансові та організаційні механізми функціонують ізольовано один від одного, що унеможливує формування синергійного ефекту від їх використання. Це призводить до ситуації, коли навіть наявність окремих ефективних інструментів не забезпечує загального підвищення інноваційної активності підприємств. Важливою проблемою є також відсутність єдиного стратегічного центру, відповідального за координацію інноваційної політики. Наявні стратегічні документи мають декларативний характер та не супроводжуються ефективними механізмами реалізації та контролю. Це зумовлює розрив між задекларованими цілями державної політики та реальними результатами її впровадження. Суттєвим обмеженням є низький рівень аналітичної спроможності державних інституцій. Прийняття управлінських рішень у сфері інноваційного розвитку часто не базується на комплексному аналізі даних, що знижує обґрунтованість державної політики та її адаптивність до змін економічного середовища.

Крім того, важливим аспектом інституційної проблематики є недостатній розвиток механізмів взаємодії між державою, бізнесом та науковою сферою. Відсутність ефективного діалогу між цими суб'єктами обмежує можливості формування інноваційних екосистем та знижує рівень комерціалізації результатів науково-дослідної діяльності.

Таким чином, інституційна розбалансованість державного регулювання інноваційного розвитку підприємств проявляється у фрагментарності функцій, недостатній координації, відсутності єдиного центру управління та низькому рівні аналітичної спроможності. У сукупності це формує системні обмеження, що знижують ефективність державної інноваційної політики та стримують розвиток інноваційної активності підприємств [8, с. 55].

Важливою складовою системи державного регулювання інноваційного розвитку підприємств є формування ефективної інноваційної інфраструктури, яка забезпечує взаємодію між науковою сферою, бізнесом та державою. Саме інфраструктурні елементи створюють умови для трансферу технологій, впровадження інновацій та їх комерціалізації. Проте в Україні рівень розвитку такої інфраструктури залишається недостатнім, що суттєво обмежує можливості інноваційного розвитку підприємств [9, с. 47].

Однією з ключових проблем є формальний характер функціонування інноваційної інфраструктури. Технопарки, наукові парки, інноваційні кластери та інші елементи інфраструктури часто існують номінально, не виконуючи повною мірою своїх функцій щодо підтримки інноваційної діяльності. Це зумовлено як недостатнім фінансуванням, так і відсутністю ефективних механізмів їх інтеграції у економічну систему.

Таблиця 3. Стан розвитку інноваційної інфраструктури в Україні та основні проблеми, сформовано автором

Елемент інфраструктури	Функціональне призначення	Стан розвитку	Основні проблеми
Технопарки	Підтримка інноваційних проєктів	Обмежений	Формальність діяльності
Наукові парки	Комерціалізація досліджень	Частковий розвиток	Низька ефективність
Бізнес-інкубатори	Підтримка стартапів	Слабкий розвиток	Недостатнє фінансування
Кластери	Кооперація підприємств	Фрагментарні	Відсутність системності
Центри трансферу технологій	Передача технологій	Обмежене функціонування	Низька активність

Суттєвим обмеженням виступає також низький рівень розвитку механізмів трансферу технологій. Взаємодія між науковими установами та підприємствами залишається недостатньо ефективною, що призводить до розриву між створенням знань та їх практичним використанням. У результаті значна частина наукових розробок не доходить до стадії впровадження у виробництво.

Додатковою проблемою є низький рівень комерціалізації результатів науково-дослідної діяльності. Відсутність ефективних механізмів захисту прав інтелектуальної власності, слабкий розвиток ринку інновацій та обмеженість фінансових ресурсів стримують процес перетворення наукових розробок у ринкові продукти.

Важливим аспектом є також недостатній рівень інтеграції інноваційної інфраструктури у міжнародні науково-технологічні мережі. Обмежена участь українських підприємств та наукових установ у міжнародних інноваційних проєктах знижує можливості залучення передових технологій та інвестицій, що негативно впливає на загальний рівень інноваційного розвитку.

Таким чином, проблеми розвитку інноваційної інфраструктури та комерціалізації результатів досліджень мають системний характер та проявляються у формальному функціонуванні інфраструктурних елементів, слабкому розвитку механізмів трансферу технологій, низькому рівні комерціалізації інновацій та обмеженій інтеграції у міжнародний інноваційний простір. Це суттєво знижує ефективність державного регулювання та стримує інноваційний розвиток підприємств [10, с. 59].

Проведений аналіз фінансових, податкових, інституційних та інфраструктурних аспектів державного регулювання інноваційного розвитку

підприємств дозволяє констатувати, що існуючі проблеми мають не фрагментарний, а системний характер. Вони формуються як результат взаємодії декількох взаємопов'язаних груп обмежень, які у сукупності знижують ефективність державної інноваційної політики та стримують розвиток інноваційної активності підприємств.

Системні проблеми державного регулювання інноваційного розвитку підприємств доцільно об'єднати у чотири взаємопов'язані групи.

Першу групу становлять фінансові обмеження, які проявляються у недостатньому рівні фінансування інноваційної діяльності, неефективній структурі розподілу фінансових ресурсів та обмеженому доступі підприємств до фінансових інструментів підтримки. Саме ця група проблем формує базові передумови для стримування інноваційної активності та обмежує можливості реалізації інноваційних проєктів.

Другу групу формують податкові та економічні обмеження, пов'язані з нестабільністю стимулюючих механізмів, фрагментарністю їх застосування та низьким рівнем адаптації до потреб бізнесу. Відсутність довгострокових і передбачуваних стимулів знижує мотивацію підприємств до інноваційної діяльності та обмежує ефективність державного впливу.

Третю групу складають інституційні проблеми, які проявляються у розбалансованості функцій державних органів, недостатній координації між ними, відсутності єдиного центру управління інноваційною політикою та низькому рівні аналітичної спроможності. Ці обмеження знижують узгодженість державної політики та ускладнюють реалізацію комплексних заходів підтримки інновацій.

Четверту групу становлять інфраструктурні обмеження, що пов'язані зі слабким розвитком інноваційної інфраструктури, формальним функціонуванням її елементів, низьким рівнем трансферу технологій та обмеженою комерціалізацією результатів досліджень. Відсутність ефективної взаємодії між науковою сферою та бізнесом суттєво знижує результативність інноваційних процесів.

Важливо підкреслити, що зазначені групи проблем не існують ізольовано, а перебувають у тісному взаємозв'язку. Фінансові обмеження посилюють інфраструктурні проблеми, інституційна розбалансованість знижує ефективність економічних інструментів, а слабкість інфраструктури обмежує можливості комерціалізації інновацій. Така взаємодія формує замкнений цикл стримування інноваційного розвитку підприємств.

Таким чином, системний характер проблем державного регулювання інноваційного розвитку підприємств зумовлює необхідність комплексного підходу до їх вирішення, який має передбачати узгодження фінансових, економічних, інституційних та інфраструктурних механізмів у межах єдиної державної політики.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що державне регулювання інноваційного розвитку підприємств в Україні характеризується наявністю системних проблем, які мають комплексний та взаємопов'язаний характер. Незважаючи на наявність окремих інструментів підтримки інноваційної діяльності, їх застосування не забезпечує формування

цілісного та ефективного механізму стимулювання інновацій. Ключовими обмеженнями виступають недостатній рівень фінансового забезпечення, недосконалість податкових та економічних інструментів, інституційна розбалансованість системи державного управління та слабкий розвиток інноваційної інфраструктури. У сукупності ці фактори формують середовище, у якому інноваційна діяльність підприємств розвивається повільно та не забезпечує необхідного рівня конкурентоспроможності. Існуючі проблеми мають системний характер і не можуть бути вирішені шляхом реалізації окремих заходів. Необхідним є формування узгодженої державної політики, спрямованої на забезпечення взаємодії фінансових, економічних, інституційних та інфраструктурних механізмів підтримки інноваційного розвитку.

Подальший розвиток системи державного регулювання має бути орієнтований на підвищення ефективності використання ресурсів, забезпечення стабільності стимулюючих інструментів, посилення координації між інституціями та створення умов для розвитку інноваційної інфраструктури. Це дозволить сформувати передумови для активізації інноваційної діяльності підприємств та підвищення їх ролі у забезпеченні економічного зростання.

1. Ілляшенко С.М. Інноваційний розвиток підприємства: теорія та практика. Суми: Університетська книга, 2021. 356 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2341cba1-4d1d-491e-a808-3cdbbe25d25a/content>
2. Геєць В.М. Економіка України в умовах глобальних викликів. — Київ: НАН України, 2020. 420 с. <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/286>
3. Державна служба статистики України. Наукова та інноваційна діяльність України: статистичний збірник. Київ, 2023. 98 с. <https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayinu>
4. Петренко І.В. Податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні // Фінанси України. 2022. № 3. С. 65–72.
5. OECD. Science, Technology and Innovation Outlook. — Paris: OECD Publishing, 2023. 320 p https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/03/oecd-science-technology-and-innovation-outlook-2023_fb6e6c20/0b55736e-en.pdf
6. Кузьмін О.Є. Механізми державного регулювання інноваційного розвитку // Регіональна економіка. 2022. № 2. С. 50–55.
7. Жаліло Я.А. Державна політика інноваційного розвитку економіки України. Київ: НІСД, 2021. 280 с. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-10/tezi_zhal_lo.pdf
8. Коваленко М.А. Інноваційна інфраструктура: сучасний стан та перспективи розвитку // Економіка та суспільство. 2022. № 38. С. 45–50. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/82>
9. Чухрай Н.І. Технопарки як елемент інноваційної інфраструктури // Менеджмент та підприємництво. 2021. № 2. С. 65–70. <https://dSPACE.krok.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8ebc6390-0ea8-40e9-9feb-a28f2ddc27ed/content>
10. World Bank. Innovation Policy: A Guide for Developing Countries. — Washington, 2020. — 280 p. <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/1adb9b8-c7fb-504d-818d-9786447623ae>

1. Illiashenko S.M. Innovatsiyni rozvytok pidpriemstva: teoriia ta praktyka. Sumy: Universytetska knyha, 2021. 356 s.

2. Heiets V.M. Ekonomika Ukrainy v umovakh hlobalnykh vyklykiv. Kyiv: NAN Ukrainy, 2020. 420 s.

3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Naukova ta innovatsiina diialnist Ukrainy: statystychnyi zbirnyk. Kyiv, 2023. 98 s.
4. Petrenko I.V. Podatkove stymuliuвання innovatsiinoi diialnosti v Ukraini // Finansy Ukrainy. 2022. № 3. S. 65–72.
5. OECD. Science, Technology and Innovation Outlook. Paris: OECD Publishing, 2023. 320 p
6. Kuzmin O.Ye. Mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання innovatsiinoho rozvytku // Rehionalna ekonomika. 2022. № 2. S. 50–55.
7. Zhalilo Ya.A. Derzhavna polityka innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy. Kyiv: NISD, 2021. 280 s.
8. Kovalenko M.A. Innovatsiina infrastruktura: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku // Ekonomika ta suspilstvo. 2022. № 38. S. 45–50.
9. Chukhrai N.I. Tekhnoparky yak element innovatsiinoi infrastruktury // Menedzhment ta pidpriemnytstvo. 2021. № 2. S. 65–70.
10. World Bank. Innovation Policy: A Guide for Developing Countries. Washington, 2020. 280 p.